

Prof. Piotr Nowak: pogarda elit wobec ludu ma korzenie oświeceniowe

Wywiad z Dariuszem Karłowiczem pt. „Lud stracił wpływ na politykę” jest niezwykle ważny. Zarówno ze względu na opis rzeczywistości, jak i podanie tego opisu we właściwym czasie

Wywiad z Dariuszem Karłowiczem pt. „Lud stracił wpływ na politykę” jest niezwykle ważny. Zarówno ze względu na opis rzeczywistości, jak i podanie tego opisu we właściwym czasie - mówi na antenie radia TOK FM profesor Piotr Nowak z Uniwersytetu Białostockiego i zastępca redaktora naczelnego kwartalnika Kronos Według profesora Nowaka, Karłowicz w swoim tekście wskazuje na czysto dekoracyjną funkcję demokracji, jaką zaczęła ona pełnić po II Wojnie Światowej. Przywołuje tezę autora, że europejskie elity doszły wówczas do wniosku, że demokracja jest rewersem tyranii. Że dzieli je bardzo cienka granica. - Te elity wiedziały jednak też, że ludzie bardzo niechętnie, a już na pewno nie dobrowolnie, rozstaną się z myślą o demokracji. Wytlumaczyć ludziom, którym się demokracja kojarzy z wolnością, żeby uszczuplili swoją wolność było przedsięwzięciem daremnym, na które nikt by się nie nabrał - mówi prof. Nowak. I dodaje: W tym momencie zaczyna się więc praca elit nad ludem - co bardzo dobrze pan Karłowicz pokazuje - praca podszyta tyleż strachem co pogardą wobec tzw. mas. Na poparcie tej tezy prof. Piotr Nowak przywołuje postać Tadeusza Krońskiego. - Stąd Kroński, przyjaciel Czesława Miłosza i nauczyciel m.in. Leszka Kołakowskiego czy Bronisława Baczki, mógł w prywatnej korespondencji napisać że „tych ciemnych chamów należy nauczyć moresu choćby z użyciem kolb sowieckich karabinów”. I to twierdzenie jest szokujące tylko z pozoru. Ono przynależy do szerszej niż komunistyczna tradycji. Jest to tradycja Oświecenia i oświeceniowych elit, która naucza, że ludzie gorzej wykształceni mają mniej praw. Że zwykłych ludzi można ograniczać przy pomocy instrumentów zinstytucjonalizowanych - czy to będzie mniej lub bardziej restryktywne prawo, czy odpowiednio ukształtowany Uniwersytet - przekonuje zastępca redaktora naczelnego Kronosu.

Posłuchaj całej rozmowy Agnieszki Lichnerowicz z profesorem Piotrem Nowakiem w programie "Światopodgląd" na antenie

Radia TOK FM.

Przeczytaj rozmowę z Dariuszem Karłowiczem pt. "Lud stracił wpływ na politykę" Pierwotnie wywiad ukazał się w tygodniu "Plus Minus"